‘«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Т.в.о. ректора Хмельницького університету
управління та права імені Леоніда Юзькова,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України

Олег ОМЕЛЬЧУК

«17» червня 2026 року

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертаційного дослідження
ПАНЧУКА ОЛЕКСАНДРА ОЛЕКСАНДРОВИЧА

на тему «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України», поданого на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право, затвердженої вченою радою Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова від 29 жовтня 2020 року (протокол № 5), зміненої вченою радою Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова від 25 червня 2025 року (протокол № 17)

ВИТЯГ

з протоколу засідання фахового семінару кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова
від «17» червня 2026 року (протокол № 13)

ПРИСУТНІ:

Галус О.О., завідувач кафедри, к.ю.н., доцент; Буханевич О.М., професор кафедри, д.ю.н., професор, заслужений юрист України, член-кореспондент НАПрН України, Самсін І.Л., професор кафедри, д.ю.н., професор, заслужений юрист України; Суббот А.І., в.о. професора кафедри, д.ю.н., професор; Бригінець О.О., професор кафедри, д.ю.н., професор; Сторожук І.П., професор кафедри, к.ю.н., професор; Литвиненко І.Л., доцент кафедри, к.ю.н., доцент; Солодка І.В., доцент кафедри, к.ю.н., доцент; Гаврік Р.О., професор кафедри кафедри, к.ю.н., доцент; Токар А.М., доцент кафедри, к.ю.н., доцент; Владовська К.П., доцент кафедри, доктор філософії з права, Салюк П.І., доцент кафедри, доктор філософії з права.

З присутніх – 4 докторів юридичних наук та 8 кандидатів юридичних наук (докторів філософії) – фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова ПАНЧУКА Олександра Олександровича на тему «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України», виконаного в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова та поданого на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право, щодо рекомендації до розгляду та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

СЛУХАЛИ:

Завідувача кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, доцента кафедри, к.ю.н., доцента Галус О.О., яка повідомила присутніх про те, що ПАНЧУК Олександр Олександрович народився 14 жовтня 1992 року в місті Вінниця, Вінницької області. Освіта – вища.

З 2009 року по 2015 рік навчався в ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана».В 2013 році здобув кваліфікацію бакалавр з права, спеціальність – Правознавство. Диплом серії КВ № 45581975. В 2015 році здобув кваліфікацію магістр права, спеціальність – Правознавство. Диплом серії КВ № 47789915.

З 2015 по 2017 навчався в Тернопільському національному економічному університеті та здобув кваліфікацію спеціаліста, спеціальність - Фінанси та кредит. Диплом серії С17 № 054954.

Трудову діяльність розпочав 19 липня 2013 року у Вінницькому апеляційному адміністративному суді на посаді секретаря судового засідання відділу забезпечення розгляду адміністративних справ.

З 2014 року до 2015 року працював у Вінницькому апеляційному адміністративному суді на посаді спеціаліст І категорії відділу забезпечення розгляду адміністративних справ.

З 2015 року до 2018 року працював у Вінницькому окружному адміністративному суді на посаді помічника судді.

З 2018 року по теперішній час працює у Хмельницькому окружному адміністративному суді на посаді керівника апарату.

З вересня 2020 року є аспірантом кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. Тема дисертаційного дослідження Панчука Олександра Олександровича «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України», була затверджена вченою радою Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова 29 жовтня 2020 року (протокол № 5), змінена вченою радою Хмельницького

університету управління та права імені Леоніда Юзькова 25 червня 2025 року (протокол № 17).

Науковий керівник – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, член-кореспондент Національної академії правових наук України, Заслужений юрист України Буханевич Олександр Миколайович.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до наукової теми Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова на 2017 – 2026 роки «Управлінські та правові засади забезпечення сталого розвитку України як європейської держави» (державний реєстраційний номер 01178U000103), наукової теми кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова «Правові засади організації та здійснення публічної влади» (номер державної реєстрації 0123U102955) та згідно з планом науково-дослідної роботи Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

СЛУХАЛИ:

Доповідь аспіранта Панчука О. О., який обґрунтовуючи ***актуальність теми дисертаційного дослідження***, зазначив, що проведення судово-правової реформи в Україні у 2016 році призвело до значних змін у адміністративному судочинстві, серед яких можна назвати й запровадження категорій «типова справа» та «зразкова справа» як однієї із форм правового прецеденту та прискорення вирішення однотипних адміністративних справ, у яких співпадають підстави та предмет позову; переважне застосування спрощеного позовного провадження, а в окремих випадках – й письмового провадження; розширення переліку справ, що вирішуються у скорочені строки (термінові адміністративні справи). Запровадження цих видів позовних проваджень в адміністративному судочинстві України було викликане як широким зростанням випадків звернень до судів з адміністративними позовами, що зумовило необхідність оптимізації процесу їх розгляду та розвантаження адміністративних судів, так і необхідності впровадження принципу прискорення адміністративного судочинства, що випливає із рекомендації державам-членам Ради Європи вживати заходів для максимального скорочення строків винесення рішень судами, викладеній у Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо заходів, що полегшують доступ до правосуддя. Запровадження інституту термінових справ дозволило, крім спрощення процедури, також істотно скоротити строки розгляду та вирішення адміністративних справ в цілому та окремих стадій розгляду зокрема, що стало дієвим інструментом для забезпечення своєчасного та ефективного захисту прав громадян та юридичних осіб. У зв'язку із цим, особливо важливе значення при цьому відіграє імплементація європейського досвіду щодо правового регулювання застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві, адаптації вимог

законодавства України про прискорені провадження до законодавства держав-членів Європейського Союзу, в якому визначені особливі підходи до процедури вирішення адміністративних справ у прискореному провадженні. Вище викладене зумовлює проведення наукових розробок питання прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України.

Теоретичним підґрунтям дослідження стали праці таких українських науковців, як П. О. Балов, А. О. Бардаш, Я. О. Берназюк, І. В. Білик, О. М. Буханевич, Ж. В. Васильєва-Шаламова, Д. В. Великодний, К. П. Владовська, П. В. Вовк, Р. О. Гаврік, О. О. Галус, Г. І. Гембара, Ю. В. Георгієвський, О. М. Гінда, І. В. Глиняний, Ю. А. Дорохіна, О. С. Єпанчіцев, І. В. Завальнюк, С. В. Ківалов, О. О. Ковалишин, А. Ю. Кожевников, Я. Л. Коломієць, Д. А. Комісарова, А. С. Колос, С. О. Коропець, Д. В. Кузнєцов, А. А. Куйбіда, Л. В. Леонтьєва, О. Д. Мельник, М. Ю. Опанащук, М. М. Остап'як, А. С. Остащенко, Є. А. Палій, К. С. Пащенко, О. М. Перунова, В. В. Петриченко, А. В. Петровський, Д. В. Роженко, І. В. Романенко, В. А. Савченко, П. І. Сало, Н. О. Семенчук, О. В. Скочиляс-Павлів, І. І. Сливич, М. І. Смокович, О. М. Соловйова, Т. В. Стешенко, В. А. Стукаленко, О. О. Суховецький, К. Я. Сьох, О. С. Ткачук, М. В. Філоретова, Ю. І. Цвіркун, А. О. Черникова, Л. А. Швецова, А. В. Юринець, Л. В. Ярмол. В дисертації використані напрацювання зарубіжних вчених, в тому числі таких, як: Т. Манн (Німеччина), А. Падух (Польща), В. Пйонтех (Польща), Л. Потешил (Чехія), Б. Шиндлер (Швейцарія). Також слід зазначити на ряді захищених дисертаційних досліджень, пов'язаних з проблематикою інших проваджень в адміністративному судочинстві, що спрямовуються на спрощення та прискорення адміністративного судочинства, зокрема: дисертації Д. В. Роженка «Письмове провадження в адміністративному судочинстві» (2014), І. В. Завальнюка «Спрощене провадження в адміністративному судочинстві України» (2017). Д. В. Кузнєцова «Скорочене провадження в адміністративному судочинстві України» (2017), Г. І. Гембари «Спрощене позовне провадження в адміністративному судочинстві України» (2025), П. І. Сала «Правова характеристика форм адміністративного судочинства в Україні» (2023). В той же час, зазначені наукові дослідження не вирішують наукову проблему комплексного дослідження застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України, оскільки розглядають прискорені провадження лише у їх співвідношенні із письмовим та спрощеним провадженнями в адміністративному судочинстві. Комплексного дисертаційного дослідження питань адміністративно-правових засад застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України на цей час немає. Таким чином, дана тема є актуальною і потребує окремого наукового дослідження, як з точки зору теорії адміністративного процесуального права так і з точки зору практичного застосування.

Метою дисертаційного дослідження є визначення на основі аналізу законодавства України, інших держав, узагальнення досягнень адміністративно-правової доктрини адміністративно-правових засад застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві

України, виявлення основних теоретичних та прикладних проблем, а також формування наукових висновків та пропозицій стосовно вдосконалення чинного адміністративного процесуального законодавства у даній галузі дослідження з урахуванням європейського досвіду врегулювання цих проваджень.

В дисертації на підставі вивчення досягнень адміністративно-правової доктрини здійснено аналіз теоретико-правових засад визначення поняття прискорених проваджень в адміністративному судочинстві, їх відмежування від інших видів проваджень у адміністративному судочинстві; з'ясовано ознаки та виділив види прискорених проваджень в адміністративному судочинстві; розкрито правові засади впровадження прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України відповідно до документів Ради Європи, Європейського Союзу та європейської правової доктрини; з'ясовано умови та процесуальний порядок здійснення прискореного провадження у справах, пов'язаних з виборчим процесом, процесом референдуму; розкрито практичні аспекти здійснення прискореного провадження у справах щодо реалізації права на свободу мирних зібрань; досліджено питання адміністративно-процесуальної регламентації вирішення справ за участі суб'єктів владних повноважень у прискореному провадженні; досліджено досвід застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві за законодавством держав Європейського Союзу; на підставі дослідження європейського досвіду застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві виявлено можливість його врахування в законодавстві України, яке регламентує ці питання; запропоновано науково-обґрунтовані пропозиції по вдосконаленню норм законодавства, якими врегульовано прискорені провадження в адміністративному судочинстві України.

Об'єктом дослідження є адміністративні та адміністративно-процесуальні відносини, пов'язані із застосуванням прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України.

Предметом дослідження є наукові погляди, ідеї, концепції, теорії, положення чинного законодавства та правової доктрини щодо визначення адміністративно-правових засад застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертаційне дослідження є першим комплексним дослідженням, в якому на основі всебічного аналізу наукових джерел, нормативно-правових актів та судової практики здійснено теоретичне обґрунтування та розробку пропозицій щодо подальшого вдосконалення законодавства, яким урегульовано прискорені провадження в адміністративному судочинстві України. За результатами дисертаційного дослідження сформульовано такі наукові положення та висновки:

Вперше

1) визначено концепцію прискорених проваджень в адміністративному судочинстві які розглядаються у значенні субінституту адміністративного процесуального права, як форми адміністративного судочинства, як

процедури розгляду та вирішення термінових адміністративних справ в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції;

2) розглянуто прискорені провадження як особливий субінститут адміністративного процесуального права у межах інституту розгляду адміністративної справи судом першої інстанції за правилами загального чи спрощеного позовного провадження, яким урегульовані правовідносини щодо вирішення адміністративними судами справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи через зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій із спрощенням інших елементів адміністративного процесу або без такого.

3) визначено прискорені провадження як форму адміністративного судочинства (поняття прискорених проваджень у широкому розумінні), призначеної для розгляду справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи, розгляд і вирішення адміністративної справи в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції, що передбачає як формальне зменшення строків розгляду та вирішення адміністративних справ (у випадку вирішення термінових справ – ці строки надзвичайно скорочені, а у випадках виборчих спорів та спорів, пов'язаних з реалізацією права на мирні зібрання – прив'язані до фактичної події – дня голосування чи дати проведення заходу), так і фактичне – зважаючи на опціональність проведення судового засідання, окремих судових процедур та стадій (за рахунок підготовчого провадження та судових дебатів), а в окремих випадках – і у зменшенні документів по суті справи, що подаються та кількості учасників справи. порівняно із тими, які застосовуються у загальному позовному провадженні. В цьому контексті прискорене провадження в адміністративному судочинстві збігається за змістом із спрощеним позовним провадженням та його особливими процедурами – письмовим провадженням, а також провадженням щодо розгляду та вирішення термінових адміністративних справ;

4) визначено поняття «прискорення адміністративного судочинства» як швидке вирішення справи через зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій (скорочення адміністративного судочинства), як спрощення інших елементів адміністративного процесу (спрощення адміністративного судочинства) або як комбінацію скорочення та спрощення адміністративного судочинства;

Удосконалено:

5) визначення прискорених проваджень як процедури розгляду та вирішення термінових адміністративних справ в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції, що передбачає зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій із спрощенням інших елементів адміністративного процесу або без такого. В цьому контексті прискорене провадження в адміністративному судочинстві може бути видом спрощеного позовного провадження у адміністративному судочинстві, однак ключовою особливістю цього виду провадження є саме темпоральне скорочення процедури вирішення адміністративної справи судом першої, апеляційної чи касаційної

інстанції, окремих процедур в межах провадження у адміністративній справі. В той же час, прискорення адміністративного судочинства може відбуватися без його спрощення;

6) перелік підходів до розуміння правової природи проваджень щодо розгляду та вирішення адміністративних справ в порядку адміністративного судочинства, що здійснюється із скороченням строків вирішення адміністративної справи, окремих стадій провадження чи окремих процесуальних дій суду, учасників провадження з метою як швидкого, так і справедливого вирішення адміністративних справ, а саме виділено: а) виділення прискорених проваджень у адміністративному судочинстві для позначення проваджень, що здійснюються із скороченням строків та прискоренням судового розгляду та відмежування їх від спрощеного позовного провадження та письмового провадження; б) розуміння прискорених проваджень як проваджень, якими позначаються спрощені позовні провадження, але з підкресленням темпоральної характеристики таких проваджень; в) розуміння прискорених проваджень або у системі проваджень, що відносяться до спрощеного позовного провадження, або як системи спрощеного позовного провадження, письмового, скороченого провадження, провадження у типовій або зразковій справі, інших проваджень, яким притаманне прискорення адміністративного судочинства;

7) перелік ознак прискорених проваджень в адміністративному судочинстві як процедури вирішення адміністративної справи шляхом зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій із спрощенням інших елементів адміністративного процесу або без такого, а саме визначено наступні обов'язкові ознаки, що притаманні усім провадженням: а) є специфічними прискореними процесуальними формами захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав й інтересів юридичних осіб (позивача) у сфері публічно-правових відносин у певних видах публічно-правових спорів; б) для кожної із термінових адміністративних справ, що розглядається через застосування скорочення адміністративного судочинства зі спрощенням судочинства або без такого, передбачається окремий порядок розгляду та вирішення адміністративної справи із визначенням спеціальних строків вирішення справи, подання адміністративного позову, відзиву на позовну заяву, апеляційного оскарження та апеляційного провадження, застосуванням окремих елементів спрощення провадження або без такого; в) вирішення в межах прискорених проваджень справ, що стосуються невідкладних і нагальних питань, для яких доцільним є швидке вирішення справи; г) сприяння виконанню завдань і досягненню мети адміністративного судочинства у скорочені строки, що своєю чергою покликано сприяти оптимізації адміністративного судочинства; д) можливість застосування прискорених проваджень лише за дотримання певних вимог (дотримання строків звернення при поданні позову до суду, необхідність прийняття інших рішень, що передують зверненню до суду) і лише тих вимог, що встановлені у відповідних статтях КАСУ, що визначають такий вид провадження для термінових адміністративних справ; е) здійснення повідомлень учасників справи про подання позовної заяви та про дату, час і місце розгляду справи через направлення тексту повістки, заяв по суті справи до

електронного кабінету, а за його відсутності – електронною поштою, якщо така відома суду; є) спрощений перелік заяв по суті справи – ними є лише позовна заява та відзив.

8) факультативні ознаки прискорених проваджень в адміністративному судочинстві, що притаманні прискореним провадженням за умови застосування у прискорених провадженням судом спрощеного позовного провадження, прискореним провадженням за умови застосування у прискорених провадженням судом письмового провадження або окремим видам прискорених проваджень;

9) класифікацію прискорених проваджень в адміністративному судочинстві, а саме визначено їх: а) за предметом та суті адміністративних справ, що розглядаються в прискореному провадженні: прискорені провадження у справах, пов'язаних з виборчим процесом, процесом референдуму, реалізацією права на свободу мирних зібрань; прискорені провадження у справах про оскарження рішень, дій, бездіяльності суб'єктів владних повноважень; прискорені провадження у справах за позовами суб'єктів владних повноважень; б) за змістом та обсягами прискорення адміністративного судочинства: прискорені провадження, що передбачають швидке вирішення справи через зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій (скорочення адміністративного судочинства); прискорені провадження, що передбачають швидке вирішення справи через спрощення інших елементів адміністративного процесу (спрощення адміністративного судочинства); прискорені провадження, які передбачають як скорочення, так і спрощення адміністративного судочинства;

10) перелік стандартів застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві держав-членів Ради Європи та Європейського Союзу відповідно до правових актів цих організацій та доктринальних джерел. Визначено, що такими стандартами є: а) розгляд справи протягом розумного строку, в тому числі через застосування прискорених проваджень, є процесуальним аспектом, який забезпечує право на справедливий суд, передбачене Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод і не повинен йому суперечити; б) вжиття державами-членами Ради Європи всіх необхідних заходів, щоб спростити, прискорити і здешевити судове провадження, в тому числі в адміністративних справах через застосування окремих інструментів прискорення адміністративного судочинства; в) можливість існування поруч із національною системою адміністративного судочинства системи, передбаченої правовими актами ЄС, для якої також повинні застосовуватися елементи скорочення та спрощення адміністративного судочинства; г) будь-яке прагнення врегулювати справу протягом розумного строку не може призвести до конфлікту з встановленням фактів і процесуальних прав сторін провадження; д) прискорення процедури може стосуватися формальних вимог, але не основних процесуальних прав сторін конкретного спору;

11) визначення спору, що пов'язаний з виборчим процесом та процесом референдуму як публічно-правового спору, що стосується порушень

законодавства про вибори та референдум з боку суб'єктів виборчого процесу (виборців, кандидатів, спостерігачів), інших осіб, які здійснюють організаційне та інформаційне забезпечення виборчого процесу (до останніх можемо віднести виборчі комісії, ініціативні групи, їх представники, ЗМІ, тощо);

Набули подальшого розвитку:

12) наукові позиції щодо ознак адміністративних справ у спорах, що пов'язані з виборчим процесом та процесом референдуму, а саме визначено такі ознаки: а) обмеженість в часі, що означає звернення до адміністративного суду та вирішення спору судом щодо порушень, що відбулися до голосування, саме у ті строки, що забезпечують вирішення цього спору до закінчення голосування на виборах, референдумі, наявність прив'язки до конкретної дати – дати голосування; б) вирішення прискорених провадженнях із скороченими строками, що дозволять завершити процес вирішення спору (включно із необхідними процедурами оскарження, що зумовлюють зупинення дії рішення суб'єкта виборчого процесу, що оскаржується, до закінчення строків, коли виборчий процес завершується; в) вирішення спору у прискореному провадженні, тобто у строки, прив'язані до фактичної події – дня голосування на виборах чи референдуму; г) особливості у інстанційній та територіальній адміністративній юрисдикції; д) відповідачами у цій категорії справ не завжди є суб'єкти владних повноважень, а й інші особи, залучені до виборчого процесу (процесу референдуму) – як безпосередні учасники (кандидати, спостерігачі, політичні партії), так і суб'єкти, що залучені до організаційного чи інформаційного забезпечення виборчого процесу (ініціативні групи, виборчі комісії, ЗМІ тощо); є) безпосередня пов'язаність із виборчим процесом, тобто у разі якщо оскаржуються рішення, дії чи бездіяльність виборчих комісій або інших осіб, пов'язаних із виборчим процесом, має значення чи не завершився виборчий процес і ці особи мають статус суб'єктів виборчого процесу; ж) спір може вирішуватися як за правилами загального позовного провадження, так і за правилами спрощеного позовного провадження (в тому числі в письмовому провадженні), з урахуванням особливостей для спору, передбачених в КАСУ; з) спір повинен стосуватися не просто оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта виборчого процесу чи процесу референдуму, а бути пов'язаний із необхідністю поновлення права, порушеного цими рішеннями, діями чи бездіяльністю;

13) наукові позиції щодо ознак адміністративних справ у компетенційних спорах, за винятком спорів, що стосуються реалізації компетенції суб'єктів владних повноважень через видання ними нормативно-правових актів, а саме визначено такі ознаки: наявність процесуальних особливостей спрощення адміністративного судочинства: відсутність таких стадій адміністративного судочинства як підготовче провадження та судових дебатів, меншого строку розгляду справи, порівняно із строком вирішення справи у загальному позовному провадженні, можливістю вирішення справи у письмовому провадженні (у разі, якщо суд дійде висновку про їх незначну складність);

14) наукові позиції щодо ознак адміністративних справ за позовами суб'єктів владних повноважень у прискореному провадженні, а саме

визначено такі ознаки: а) скорочені строки вирішення адміністративної справи, апеляційного оскарження та вирішення справи судом апеляційної інстанції, в окремих випадках – звернення суб'єкта владних повноважень; б) особливості у інстанційній та територіальній адміністративній юрисдикції;

15) наукові позиції щодо ознак адміністративних справ за зверненнями податкових органів, що вирішуються у прискореному провадженні є наступні: а) підставою для відкриття провадження у справі є подання позовної заяви (адміністративного позову), а не заяви, попри зазначення у ст. 283 КАСУ терміну «заява податкового органу»; б) відсутність спору про право при зверненні податкового органу, що не виключає подання відзиву платником податків на заперечення вимог податкового органу; в) адміністративні справи за участю податкових органів вирішуються в скорочені строки та як правило в письмовому провадженні; г) скорочені строки передбачені й для подання позову, апеляційного оскарження рішення та подальшого розгляду судом апеляційної інстанції; д) вимоги податкового органу випливають із положень податкового законодавства, що дають повноваження податкового органу реалізовувати свою компетенцію через звернення до адміністративного суду, а можливість звернення до адміністративного суду повинна бути передбачена як податковим законодавством, так і ст. 283 КАСУ;

16) наукові позиції щодо ознак справ щодо реалізації права на свободу мирних зібрань: а) справи вирішуються в порядку загального чи спрощеного позовного провадження, а для справ про встановлення обмежень у реалізації права на свободу мирних зібрань – обов'язково у судовому засіданні за обов'язковою участю позивача, а неявка позивача на судове засідання зумовлює залишення заяви без розгляду незалежно від причин неявки; б) скорочені строки звернення до суду з позовом, апеляційною скаргою, вирішення справи судом першої чи апеляційної інстанції та прив'язка до часу проведення заходу – у разі відкриття провадження у справі в суді першої інстанції менш як за два дні до проведення заходу чи надходження апеляційної скарги менш як за два календарні дні до проведення мирного зібрання – справа розглядається невідкладно;

17) наукові позиції щодо визначення сфери застосування та особливостей прискорених проваджень в адміністративному судочинстві держав-членів ЄС та держав-кандидатів в члени ЄС. Визначено, що особливістю застосування прискорених проваджень у адміністративному судочинстві вказаних держав є можливість одночасного застосування як письмового провадження до процесу в цілому і усного – до окремих процесуальних дій та етапів, заміну заслуховування позиції сторони у судовому засіданні заслуховуванням по телефону або з використанням електронних засобів комунікації. Німецьке, молдовське та латвійське адміністративне процесуальне законодавство не містять точного переліку адміністративних справ, шо вирішуються за прискореною процедурою, і фактично обрання письмового провадження судом є проявом його дискреційних повноважень. З іншого боку, польське, угорське, чеське, словацьке та естонське законодавство визначають конкретний перелік справ, що вирішуються за прискореною процедурою, як

правило через застосування письмового провадження, у зв'язку із чим адміністративна справа вирішується значно швидше, відмову від формальних вимог щодо подання та прийняття доказів чи вручення процесуальних документів та документів, встановлення судом менших процесуальних строків, ніж ті, що визначені для загального провадження, крім строку на апеляційне оскарження, ухвалення судового рішення без описово-мотивувальної частини. В грузинському законодавстві прискорення адміністративного судочинства передбачає як види прискорення адміністративного судочинстві, визначені вище, так і законодавче скорочення строків вирішення справи, апеляційного оскарження, вирішення справи судом апеляційної інстанції, подання заяв по суті справи сторонами. Французькій моделі адміністративного судочинства притаманне скорочене провадження у так званих термінових справах, розгляд яких може відбуватися як в усній, так і у письмовій формі.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що сформульовані в дисертації основні положення і висновки можуть бути використані:

– у науково-дослідній діяльності – як основна для наступних наукових досліджень прискорених проваджень в адміністративному судочинстві;

– у правозастосовчій практиці – для вдосконалення діяльності судів щодо розгляду та вирішення адміністративних справ в прискореному провадженні;

– у навчальному процесі – під час викладання навчальних дисциплін «Конституційне право України», «Муніципальне право», «Адміністративне право», «Адміністративне процесуальне право», «Теорія та практика адміністративного судочинства».

По закінченню доповіді присутніми було поставлено до аспіранта Панчука О. О. такі запитання:

Професора кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, доктора юридичних наук, професора Бригінця О.О.: В дисертації Ви досліджували особливості адміністративно-правової регламентації вирішення справ за участю суб'єктів владних повноважень у прискореному провадженні, в тому числі адміністративних справ за зверненням податкових та митних органів. У п. 15 наукової новизни дисертації Ви також визначили ознаки таких справ, в тому числі відсутність спору про право при зверненні податкового органу, що не виключає подання відзиву платником податків на заперечення вимог податкового органу. Хотілося почути більш детально зміст цього положення?

Відповідь: Дякую за запитання. Оскільки у ст. 283 КАСУ, що регламентує порядок розгляду цієї категорії адміністративних справ зазначається на обов'язку суду відмовити у відкритті провадження у зв`язку з наявністю спору про право, у зв'язку із чим, у науковій літературі зазначається на тому, що провадження у таких справах є непозовним. Однак, аналіз судової практики у справах за зверненнями цих органів за ст. 283 КАСУ дозволяє

сказати, що підставою для відкриття провадження у справі є саме подання позовної заяви (адміністративного позову), а не заяви; в судовій практиці висловлено правову позицію, що податковий орган не тільки, звертаючись до адміністративного суду, самостійно визначає порядок такого звернення, а й може звернутися виключно у разі безспірності таких вимог, оскільки в протилежному випадку суд зобов`язаний відмовити у відкритті провадження; непозовний характер цієї категорії справ не має значення для права відповідача подати відзив на позовну заяву, в якому він може висловити незгоду із вимогами податкового чи митного органу.

Доцента кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, кандидата юридичних наук, доцента Литвиненко І.Л.: В чому полягає суть впровадження прискорених проваджень в адміністративне судочинство України?

Відповідь: Дякую за запитання. Впровадження прискорених проваджень в адміністративному судочинстві дозволить забезпечити оперативний, ефективний і доступний судовий захист прав, свобод та інтересів осіб у публічно-правових спорах, зменшити навантаження на адміністративні суди, оптимізувати судові процедури та забезпечити дотримання принципу розумних строків розгляду справи. Прискорені провадження дають змогу швидше вирішувати справи, які не потребують складного доказування або мають очевидний характер, водночас зберігаючи гарантії справедливого судового розгляду.

Доцента кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, кандидата юридичних наук, доцента Токар А.М.: У дисертації Ви дослідили сферу застосування та особливості прискорених проваджень в адміністративному судочинстві держав-членів ЄС та держав-кандидатів в члени ЄС. Що саме з зарубіжного досвіду Ви запропонували б впровадити в Україні?

Відповідь: Дякую за запитання. Дослідження зарубіжного досвіду врегулювання прискорених проваджень дозволяє нам запропонувати наступні напрямки впровадження його в законодавстві України:

- застосування грузинського та естонського досвіду – дозволило запропонувати передбачити встановлення судом строків на подання окремих письмових пояснень від учасників справи у разі, якщо до початку розгляду справи в письмовому провадженні або в судовому засіданні, у адміністративного суду виникнуть труднощі у зіставленні правових позицій позивача та відповідача, відповідачем відзиву на позовну заяву, який однак не може бути меншим за 24 години з моменту одержання позовної заяви та матеріалів справи відповідачем, строків надання доказів, інших процесуальних строків, крім строків апеляційного оскарження, розгляду справи судом першої інстанції, судом апеляційної інстанції, визначених в КАСУ);

- застосування німецького досвіду – дозволило запропонувати передбачити право позивача, відповідача, іншого учасника справи подати апеляційну скаргу на ухвалу суду, в якій судом обрано форму

адміністративного судочинства у формі відмови від проведення судового засідання за участю та з повідомленням сторін);

- застосування німецького досвіду – дозволило запропонувати передбачити право суду на власний розсуд розглянути справу в судовому засіданні, хоча справа має бути розглянута за правилами письмового провадження або призначити судове засідання для виконання окремої процесуальної дії або вирішення процесуального питання (наприклад, заслуховування свідків, експертів) при вирішенні інших питань в письмовому провадженні;

- застосування естонського досвіду – дозволило запропонувати передбачити можливість відкликання заяви учасника справи про розгляд справи у спрощеному позовному провадженні або письмовому провадженні, якщо ситуація у провадженні суттєво змінилася.

Доцента кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, доктора філософії з права Владовської К.П.: У дисертації Ви зазначали на використанні наукових праць зарубіжних вчених, а також законодавства держав-членів ЄС та деяких інших держав. Законодавство яких саме держав Ви дослідили?

Відповідь: Дякую за запитання. . У дисертації досліджувалося законодавство про адміністративне судочинство Грузії, Естонії, Молдови, Латвії, Литви, Німеччини, Польщі, Словаччини, Угорщини, Франції, Чехії, а також наукові праці таких вчених, як: Т. Манн (Німеччина), А. Падух (Польща), В. Пйонтех (Польща), Л. Потешил (Чехія), Б. Шиндлер (Швейцарія). Відповідні наукові та нормативно-правові джерела використовувалися для дослідження:

Після відповідей на запитання було озвучено висновок **наукового керівника,** доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії правових наук України, заслуженого юриста України, професора кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, доктора юридичних наук, професора Буханевича Олександра Миколайовича.

У висновку зазначено про тематику опублікованих статей та апробацію результатів дослідження, а також дані про впровадження науково обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення законодавства України, яким регламентовано застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві у світлі європейської інтеграції України.

Проведене дисертаційне дослідження відповідає вимогам актуальності, оригінальності, містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати, має істотне значення для науки адміністративного процесуального права і практичної діяльності в цій сфері. У ньому прослідковується чіткість формулювання й аргументування авторської позиції. Викладені аспірантом особисто сформульовані теоретичні положення, узагальнення та висновки розширюють і поглиблюють уявлення про прискорені провадження в адміністративному судочинстві України.

Автором дисертації використано значний обсяг наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, здійснено ґрунтовний аналіз нормативно-

правових джерел національного та міжнародного законодавства за тематикою дисертаційної роботи а також проведено глибоке дослідження досвіду Грузії, Естонії, Молдови, Латвії, Литви, Німеччини, Польщі, Словаччини, Угорщини, Франції, Чехії у сфері прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України. Використані в дисертації положення, ідеї та гіпотези інших авторів мають відповідні посилання та застосовані лише для підкріплення ідей здобувача. Крім того, при проведенні дослідження О.О. Панчук використовував різноманітні загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання, серед яких діалектичний, формальної логіки, системно-функціональний, аналізу і синтезу, компаративістський.

Більшій обґрунтованості авторського викладу сприяла впорядкована побудова структури роботи, яка характеризується логічною послідовністю і своєю завершеністю, доступністю для сприйняття. Результати дослідження виключають неоднозначне тлумачення, переконливо аргументовані, логічно послідовні, характеризуються ознаками наукової новизни, можуть слугувати основою для наукових розробок, формування концепцій та стратегічних документів у відповідній галузі тощо.

Слід наголосити, що основні наукові результати дисертації Панчука О.О. висвітлені у 5-х публікаціях у наукових виданнях, які включені до переліку наукових фахових видань України, та 4-ти тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Характеризуючи здобувача особисто, варто зазначити, що Панчук О.О. за час підготовки дисертаційного дослідження зарекомендував себе як наполегливий, цілеспрямований, сумлінний та відповідальний аспірант. При цьому дисертант виявив такі основні риси науковця, як: творче та якісне виконання плану дослідження; вміння самостійно вирішувати складні теоретичні та практичні завдання досліджуваної тематики; високий рівень спроможності аналізувати, прагнення до висунення оригінальних ідей та досягнення поставлених цілей.

Також варто відзначити багаторічний практичний досвід здобувача, що позитивно повпливав на дисертаційне дослідження в поєднанні з науковими здобутками.

Все вищевказане а також належний рівень теоретичної підготовки здобувача в галузі юридичної науки, володіння сучасними методами дослідження та здатність до розв'язання поставлених завдань і вирішення важливої наукової проблеми дають підстави зробити висновок, що дисертація Панчука О.О. є самостійним, творчим, завершеним академічним дослідженням з актуальної проблематики, що відповідає науковій спеціальності, за якою вона виконана, містить наукову новизну та дозволяє вирішувати конкретне наукове завдання, яке має вагоме наукове значення для теорії й практики.

У висновку науковий керівник зазначив, що представлена до розгляду дисертаційна робота Панчука О.О. є завершеною та самостійною роботою, яка претендує на високу оцінку і може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді.

Після цього слово було надано рецензентам дисертаційної роботи.

Рецензент – *кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова Гаврік Роман Олександрович* відзначив високий науковий рівень дисертаційного дослідження О.О. Панчука.

Рецензент зазначив, що проведення судово-правової реформи у 2016-2017 роках зумовило істотні зміни у адміністративному процесуальному законодавстві, в тому числі з питань строків та стадій адміністративного судочинства, запроваджено інститути складної адміністративної справи, термінової адміністративної справи, типової та зразкової адміністративної справи, загального та спрощеного позовних проваджень. Правозастосовча практика за попередній період показала недостатню ефективність здійснення провадження у адміністративних справах незначної складності, коли наявні у законодавстві положення про обов'язкову участь сторін у судовому засіданні, можливість відкладення судового засідання у разі неявки однієї із сторін, тривалі строки розгляду справи, в тому числі проведення двох типів судових засідань – підготовчого судового засідання та судового засідання, на якому відбувається з'ясування обставин справи та дослідження доказів, не захищали законні інтереси позивача у адміністративній справі, порушували такі принципи адміністративного судочинства, як ефективність та оперативність правосуддя. У звязку із цим, справи, що не відносяться до категорії складних адміністративних справ, відповідно до оновленої редакції Кодексу адміністративного судочинства України, наразі вирішуються у спрощеному позовному провадженні, а в окремих випадках – у письмовому або скороченому (прискореному) провадженнях. Вище викладене дозволяє максимально врахувати законні інтереси сторін у адміністративному судочинстві у справах незначної складності, дозволить розглянути певні категорії адміністративних справ у спрощеному форматі, за відсутності сторін, якщо вони не виявили бажання взяти особисту участь у судовому засіданні, мінімізувати окремі процесуальні формальності у випадках, коли достатнім є дослідження доказів судом виключно у письмовому форматі. В той же час, спрощення адміністративного судочинства, скорочення строків розгляду не має відбуватися за рахунок зниження якості судового захисту чи порушення прав сторін. Важливим в цьому аспекті є наукове обґрунтування застосування спрощених, скорочених (прискорених) проваджень у адміністративному судочинстві, з урахуванням європейського досвіду, адаптації українського законодавства до стандартів ЄС та Ради Європи. У цьому контексті рецензоване дисертаційне дослідження має важливе наукове та прикладне значення.

Аналіз рецензованих анотації, тексту дисертації та змісту публікацій Панчука Олександра Олександровича дозволяє зробити висновок про наукову обґрунтованість та достовірність наукових результатів, які були отримані в

результаті дисертаційного дослідження. Усі положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є достатньо обґрунтованими та базуються на теоретичних положеннях, нормативно-правовій базі.

Результати дослідження відповідають поставленій меті та завданням. Підтверджено вміння дисертанта обирати відповідні методи наукового пізнання та релевантно їх застосовувати. Автором використано комплекс загальнонаукових і спеціально-юридичних методів наукового пізнання, зокрема, діалектичний, формальної логіки, системно-функціональний, аналізу і синтезу, компаративістський методи дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертаційна робота є одним із перших досліджень, в якому на основі всебічного аналізу наукових джерел, нормативно-правових актів та судової практики здійснено теоретичне обґрунтування та розробку пропозицій щодо подальшого вдосконалення законодавства, яким урегульовано прискорені провадження в адміністративному судочинстві України. У роботі вперше визначено концепцію прискорених проваджень в адміністративному судочинстві які розглядаються у значенні субінституту адміністративного процесуального права, як форми адміністративного судочинства, як процедури розгляду та вирішення термінових адміністративних справ в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції; розглянуто прискорені провадження як особливий субінститут адміністративного процесуального права у межах інституту розгляду адміністративної справи судом першої інстанції за правилами загального чи спрощеного позовного провадження, яким урегульовані правовідносини щодо вирішення адміністративними судами справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи через зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій із спрощенням інших елементів адміністративного процесу або без такого; визначено прискорені провадження як форму адміністративного судочинства (поняття прискорених проваджень у широкому розумінні), призначеної для розгляду справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи, розгляд і вирішення адміністративної справи в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції, що передбачає як формальне зменшення строків розгляду та вирішення адміністративних справ (у випадку вирішення термінових справ – ці строки надзвичайно скорочені, а у випадках виборчих спорів та спорів, пов'язаних з реалізацією права на мирні зібрання – прив'язані до фактичної події – дня голосування чи дати проведення заходу), так і фактичне – зважаючи на опціональність проведення судового засідання, окремих судових процедур та стадій (за рахунок підготовчого провадження та судових дебатів), а в окремих випадках – і у зменшенні документів по суті справи, що подаються та кількості учасників справи. порівняно із тими, які застосовуються у загальному позовному провадженні. В цьому контексті прискорене провадження в адміністративному судочинстві збігається за змістом із спрощеним позовним провадженням та його особливими процедурами – письмовим провадженням, а також провадженням щодо розгляду та

вирішення термінових адміністративних справ; визначено поняття «прискорення адміністративного судочинства» як швидке вирішення справи через зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій (скорочення адміністративного судочинства), як спрощення інших елементів адміністративного процесу (спрощення адміністративного судочинства) або як комбінацію скорочення та спрощення адміністративного судочинства. В дисертації вдосконалено визначення прискорених проваджень як процедури розгляду та вирішення термінових адміністративних справ в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції, що передбачає зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій із спрощенням інших елементів адміністративного процесу або без такого; перелік підходів до розуміння правової природи проваджень щодо розгляду та вирішення адміністративних справ в порядку адміністративного судочинства, що здійснюється із скороченням строків вирішення адміністративної справи, окремих стадій провадження чи окремих процесуальних дій суду, учасників провадження з метою як швидкого, так і справедливого вирішення адміністративних справ; перелік ознак та видів таких проваджень; перелік правових засад впровадження прискорених проваджень в адміністративному судочинстві держав-членів Ради Європи та Європейського Союзу відповідно до правових актів цих організацій та доктринальних джерел; удокскональено визначення спору, що пов'язаний з виборчим процесом та процесом референдуму. Також в дисертаційному дослідженні набули подальшого розвитку наукові позиції щодо: ознак адміністративних справ у спорах, що пов'язані з виборчим процесом та процесом референдуму, ознак адміністративних справ у компетенційних спорах, за винятком спорів, що стосуються реалізації компетенції суб'єктів владних повноважень через видання ними нормативно-правових актів, ознак адміністративних справ за позовами суб'єктів владних повноважень у прискореному провадженні, ознак адміністративних справ за зверненнями податкових органів, що вирішуються у прискореному провадженні, ознак справ щодо реалізації права на свободу мирних зібрань. Автор проаналізував досвід застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві за законодавством держав Європейського Союзу та держав-кандидатів в члени ЄС та запропонував напрямки удосконалення законодавства України, яким регламентовано застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві у світлі європейської інтеграції України.

Дослідження Панчука Олександра Олександровича, окрім наукового значення, має як теоретичну, так й практичну цінність, до тексту дисертаційної роботи додано Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у навчальний процес Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

Результати дослідження відображено в чотирьох наукових статтях, опублікованих в наукових фахових виданнях, визнаних МОН України, та п'яти тезах доповідей, опублікованих на науково-практичних конференціях.

Зміст даних наукових публікацій дозволяє сказати, що автором у повній мірі розкрито основний зміст дисертації та обґрунтовано отримані наукові результати відповідно до мети (поставленого завдання) та висновків.

Представлені до рецензування дисертація та анотація відповідають вимогам, визначеним постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40.

Анотація дисертаційного дослідження викладена українською та англійською мовами, що відповідає вище зазначеній постанові Кабінету Міністрів України та представляє найвагоміші результати дослідження з означенням їхньої новизни та практичної цінності.

Вступ містить всі складові, рекомендовані чинним законодавством України, зокрема: обґрунтування актуальності теми та проблематики дисертації; значення зв'язку роботи з науковими програмами, темами; формулювання мети, завдань дослідження; визначення об'єкту, предмету та методів дослідження; визначення науково-теоретичного підґрунтя для написання дисертації та нормативну базу наукового дослідження; окреслення практичного значення висновків та положень дисертації; перелік наукових конференцій, де були апробовані основні положення роботи; надання відомостей щодо публікацій здобувача за матеріалами дисертації.

Висновки сформульовані дисертантом чітко і у повній мірі розкривають поставлені у роботі завдання дослідження.

Узагальнюючи викладене, можна зробити висновок про те, що дисертація Панчука Олександоа Олександровича є самостійним і завершеним дисертаційним дослідженням, в якому піднята та описана проблематика адміністративно-правових засад застосування адміністративних договорів місцевими органами публічної адміністрації. Положення та висновки дисертації є змістовними та обґрунтованими.

Ознайомившись з дисертацією Панчука Олександра Олександровича на тему «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України», слід зазначити, що порушень академічної доброчесності у дисертації не виявлено. Всі запозичення у роботі оформлені відповідно до встановлених вимог з чітким посиланням на першоджерело. Весь текст оформлено належним чином, а сама дисертація є самостійною та оригінальною науковою роботою.

Загалом дисертаційна робота вирізняється системністю викладу, концептуальною цілісністю та належним рівнем наукового узагальнення. Отримані результати сприяють розвитку теоретичних засад і практичних рекомендацій щодо удосконалення законодавства, що регламентує прискорені провадження в адміністративному судочинстві України.

Водночас, поряд з позитивною оцінкою роботи Панчука О.О., дисертація, як і будь-яке нове творче дослідження, містить окремі дискусійні положення, які потребують додаткового обґрунтування чи уточнення під час прилюдного захисту:

1. Потребує уточнення авторська позиція щодо сутності прискорених проваджень в адміністративному судочинстві. Зокрема, у п. 1 наукової

новизни автор зазначає на тому, що прискорені провадження – це субінститут адміністративного процесуального права, форма адміністративного судочинства та процедура розгляду та вирішення термінових адміністративних справ в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції. При цьому, у п. 3 наукової новизни здобувач зазначає, що прискорені провадження є формою адміністративного судочинства і змістовно включає в себе спрощене позовне провадження, письмове провадження, а також провадженням щодо розгляду та вирішення термінових адміністративних справ. В той же час, у п. 5 наукової новизни автор зазначає на тому, що у прискореному провадженні вирішуються лише термінові адміністративні справи.

2. Попри те, що в дисертації проведено дослідження процесуальних особливостей застосування прискорених проваджень у адміністративному судочинстві під час вирішення справ , пов'язаних з виборчим процесом, процесом референдуму, щодо реалізації права на свободу мирних зібрань, а також справ за участю суб'єктів владних повноважень, автор недостатньо дослідив процесуальні особливості окремих термінових адміністративних справ, в яких суб'єкт владних повноважень є позивачем (за винятком справ за зверненнями податкових та митних органів.

Разом з тим, наведені зауваження загалом не впливають на позитивну оцінку роботи. Дисертація є завершеним, актуальним, самостійним та аргументованим дослідженням. Положення і висновки дисертації належним чином висвітлені у публікаціях автора та апробовані під час участі у конференціях та у ході навчального процесу.

Висновки дисертації містять головні наукові результати, отримані дисертантом особисто, та синтезують накопичену у змісті інформацію відповідно до сформульованих у вступі загальної мети і конкретних завдань.

За результатами аналізу дисертаційної роботи Панчука Олександра Олександровича «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України» можна констатувати її повну відповідність вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії та може бути рекомендована до разової спеціалізованої вченої ради для попереднього розгляду і захисту на здобуття ступеня доктора філософії.

Рецензент – *кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова Галус Олена Олександрівна.*

Актуальність тематики прискорених проваджень в адміністративному судочинстві обумовлена потребою забезпечити оперативний, ефективний і доступний судовий захист прав, свобод та інтересів осіб у публічно-правових спорах. Адміністративні справи часто стосуються захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, порушених рішеннями, діями чи бездіяльністю суб'єктів владних повноваденть, тому затягування їх розгляду має негативні наслідки для громадян. Крім того, актуальність тематики рецензованої дисертації зумовлена необхідністю подальшого впровадження європейських

стандартів доступу до правосуддя, потребою адаптації національного адміністративного процесу до права ЄС, наближення законодавства України про адміністративне судочинство до законодавства провідних держав-членів ЄС.

Аналіз анотації та тексту рецензованої дисертації, змісту публікацій Панчука Олександра Олександровича дають змогу зробити висновок про те, що наукові положення, висновки і рекомендації, викладені у дисертації мають достатній ступінь обґрунтованості, оскільки теоретичною основою дисертаційного дослідження стали наукові праці українських та зарубіжних вчених – представників науки адміністративного та адміністративного процесуального права, які досліджували питання правової природи спрощених, письмових, прискорених, інших проваджень, що зумовлюють спрощення та прискорення процесу в адміністративному, цивільному та кримінальному судочинстві, їх ознак, видів та процесуальних особливостей за законодавством України та інших держав. Усі наукові положення, висновки і рекомендації, які сформульовані у дисертації, достатньою мірою обґрунтовані та відповідають меті та завданням роботи, що забезпечується адекватністю обраних методів дисертаційного дослідження.

Автор в дисертації на підставі вивчення досягнень адміністративно-правової доктрини провів аналіз теоретико-правових засад визначення поняття прискорених проваджень в адміністративному судочинстві, їх відмежування від інших видів проваджень у адміністративному судочинстві; з'ясував ознаки та виділив види прискорених проваджень в адміністративному судочинстві; розкрив правові засади впровадження прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України відповідно до документів Ради Європи, Європейського Союзу та європейської правової доктрини; з'ясував умови та процесуальний порядок здійснення прискореного провадження у справах, пов'язаних з виборчим процесом, процесом референдуму; розкрив практичні аспекти здійснення прискореного провадження у справах щодо реалізації права на свободу мирних зібрань; дослідив питання адміністративно-процесуальної регламентації вирішення справ за участі суб'єктів владних повноважень у прискореному провадженні; дослідив досвід застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві за законодавством держав Європейського Союзу; на підставі дослідження європейського досвіду застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві виявив можливість його врахування в законодавстві України, яке регламентує ці питання; запропонував науково-обґрунтовані пропозиції по вдосконаленню норм законодавства, якими врегульовано прискорені провадження в адміністративному судочинстві України.

У роботі чітко сформульовано мету і завдання дослідження, визначено його об'єкт і предмет, а також обґрунтовано методологічну основу, що послідовно реалізовано у підрозділі 1.1. Такий підхід забезпечив логічну цілісність дисертації та створив передумови для формування практично орієнтованих висновків.

Особливу увагу заслуговують запропоновані автором напрямки удосконалення законодавства України, яким регламентовано застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві у світлі європейської інтеграції України, викладені у підрозділі 3.2. Запропоновані положення мають прикладне значення для адаптації національного законодавства до законодавства Європейського Союзу.

Науковий і практичний інтерес мають пропозиції автора щодо удосконалення законодавства про адміністративне судочинство, в тому числі щодо: уніфікації понятійного апарату правових актів Ради Європи, спрямованих на впровадження прискорених проваджень в адміністративне судочинство, а також законодавства про адміністративне судочинство Молдови, Грузії як кандидатів в члени ЄС і власне законодавства держав-членів Європейського Союзу, через запровадження на рівні КАСУ поняття «прискорені провадження», «прискорення адміністративного судочинства», «спрощення адміністративного судочинства» та «скорочення адміністративного судочинства»; надання права суду встановлювати строки на подання окремих письмових пояснень від учасників справи у разі, якщо до початку розгляду справи в письмовому провадженні або в судовому засіданні, у адміністративного суду виникнуть труднощі у зіставленні правових позицій позивача та відповідача, відповідачем відзиву на позовну заяву, який однак не може бути меншим за 24 години з моменту одержання позовної заяви та матеріалів справи відповідачем, строків надання доказів, інших процесуальних строків, крім строків апеляційного оскарження, розгляду справи судом першої інстанції, судом апеляційної інстанції, визначених в КАСУ); надання права учасникам справи подати апеляційну скаргу на ухвалу суду, в якій судом обрано форму адміністративного судочинства у формі відмови від проведення судового засідання за участю та з повідомленням сторін.

Вагомою перевагою дослідження є ґрунтовний аналіз зарубіжного досвіду правового регулювання прискорених проваджень в адміністративному судочинстві за законодавством держав Європейського Союзу та держав-кандидатів в члени ЄС, а також висновки автора про те, що особливістю застосування прискорених проваджень у адміністративному судочинстві вказаних держав є можливість одночасного застосування як письмового провадження до процесу в цілому і усного – до окремих процесуальних дій та етапів, заміну заслуховування позиції сторони у судовому засіданні заслуховуванням по телефону або з використанням електронних засобів комунікації. Німецьке, молдовське та латвійське адміністративне процесуальне законодавство не містять точного переліку адміністративних справ, що вирішуються за прискореною процедурою, і фактично обрання письмового провадження судом є проявом його дискреційних повноважень. З іншого боку, польське, угорське, чеське, словацьке та естонське законодавство визначають конкретний перелік справ, що вирішуються за прискореною процедурою, як правило через застосування письмового провадження, у зв'язку із чим адміністративна справа вирішується значно швидше, відмову

від формальних вимог щодо подання та прийняття доказів чи вручення процесуальних документів та документів, встановлення судом менших процесуальних строків, ніж ті, що визначені для загального провадження, крім строку на апеляційне оскарження, ухвалення судового рішення без описово-мотивувальної частини. В грузинському законодавстві прискорення адміністративного судочинства передбачає як види прискорення адміністративного судочинстві, визначені вище, так і законодавче скорочення строків вирішення справи, апеляційного оскарження, вирішення справи судом апеляційної інстанції, подання заяв по суті справи сторонами. Французькій моделі адміністративного судочинства притаманне скорочене провадження у так званих термінових справах, розгляд яких може відбуватися як в усній, так і у письмовій формі

Загалом дисертація характеризується поєднанням наукової ґрунтовності та практичної спрямованості. Отримані результати можуть бути використані у науково-дослідній діяльності – як основа для наступних наукових досліджень прискорених проваджень в адміністративному судочинстві; у правозастосовчій практиці – для вдосконалення діяльності судів щодо розгляду та вирішення адміністративних справ в прискореному провадженні; у навчальному процесі – під час викладання навчальних дисциплін «Конституційне право України», «Муніципальне право», «Адміністративне право», «Адміністративне процесуальне право», «Теорія та практика адміністративного судочинства».

Основні результати дисертації достатньо повно викладено у 9 наукових працях, зокрема у 5 наукових статтях у фахових виданнях України, 4 публікаціях у збірниках тез матеріалів міжнародних наукових і науково-практичних конференціях. Зміст даних наукових публікацій дозволяє сказати, що автором у повній мірі розкрито основний зміст дисертації та обґрунтовано отримані наукові результати відповідно до мети (поставленого завдання) та висновків.

Представлені до рецензування дисертація та анотація відповідають вимогам, визначеним постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40. Анотація дисертаційного дослідження викладена українською та англійською мовами, що відповідає вище зазначеній постанові Кабінету Міністрів України та представляє найвагоміші результати дослідження з означенням їхньої новизни та практичної цінності. Вступ містить всі складові, рекомендовані чинним законодавством України, зокрема: обґрунтування актуальності теми та проблематики дисертації; значення зв'язку роботи з науковими програмами, темами; формулювання мети, завдань дослідження; визначення об'єкту, предмету та методів дослідження; визначення науково-теоретичного підґрунтя для написання дисертації та нормативну базу наукового дослідження; окреслення практичного значення висновків та положень дисертації; перелік наукових конференцій, де були апробовані основні положення роботи; надання відомостей щодо публікацій здобувача за

матеріалами дисертації. Висновки сформульовані дисертантом чітко і у повній мірі розкривають поставлені у роботі завдання дослідження.

Узагальнюючи викладене, можна зробити висновок про те, що дисертація Панчука Олександра Олександровича є самостійним і завершеним дисертаційним дослідженням, в якому піднята та описана проблематика прискорених проваджень в адміністративному судочинстві. Положення та висновки дисертації є змістовними та обґрунтованими.

Ознайомившись з дисертацією Панчука Олександра Олександровича на тему «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України», слід зазначити, що порушень академічної доброчесності у дисертації не виявлено. Всі запозичення у роботі оформлені відповідно до встановлених вимог з чітким посиланням на першоджерело. Весь текст оформлено належним чином, а сама дисертація є самостійною та оригінальною науковою роботою.

Водночас поряд з позитивною оцінкою дисертації Панчука О.О. дисертація, як і будь-яке нове творче дослідження, містить окремі дискусійні положення, які потребують додаткової аргументації чи роз'яснення дисертантом під час прилюдного захисту та є можливими для врахування при здійсненні подальших наукових досліджень з обраної тематики:

1. У п. 10 наукової новизни здобувач зазначив, що в дисертації проведено удосконаленні правових засад впровадження прискорених проваджень в адміністративному судочинстві держав-членів Ради Європи та Європейського Союзу відповідно до правових актів цих організацій та доктринальних джерел. В той же час, в дисертації не визначено поняття таких правових засад та значення для дисертаційного дослідження.

2. У дисертації висловлено думку щодо розуміння прискорених проваджень в контексті наукового дослідження саме як процедури розгляду та вирішення термінових адміністративних справ в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції, що передбачає зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій із спрощенням інших елементів адміністративного процесу або без такого. З іншого боку, у параграфі 2.3 автор виділяє серед справ, що вирішуються у прискореному провадженні справи у компетенційних спорах. В той же час, виділені автором у п. 13 наукової новизни ознаки таких спорів не дозволяють віднести такі справи до справ, що вирішуються у прискореному провадженні. Дисертант має пояснити висловлену ним думку щодо віднесення цих справ до справ прискореного провадження.

На підставі викладеного можна впевнено стверджувати, що дисертація Панчука Олександра Олександровича «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України», може бути рекомендована до разової спеціалізованої вченої ради для попереднього розгляду і захисту на здобуття ступеня доктора філософії з відповідної спеціальності.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Кандидат юридичних наук, доцент Солодка Ірина Володимирівна відзначила дисертаційне дослідження Панчука Олександра Олександровича, присвячене комплексному аналізу проблем прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України.

Актуальність обраної теми зумовлена необхідністю більш чіткого врегулювання процедури вирішення термінових адміністративних справ, врахування досвіду держав ЄС при подальшому реформуванні законодавства України про адміністративне судочинство.

У роботі чітко сформульовано мету і завдання дослідження, визначено його об'єкт і предмет, а також обґрунтовано методологічну основу, що забезпечило логічну цілісність дисертації та створив передумови для формування практично орієнтованих висновків.

Дисертація характеризується науковою новизною та оригінальністю. Особливої уваги заслуговують запропоновані автором напрями вдосконалення законодавства України, яким регламентовано застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві у світлі європейської інтеграції України, а також запропонований автором понятійний апарат (поняття «прискорені провадження», «прискорення адміністративного судочинства», «спрощення адміністративного судочинства», «скорочення адміністративного судочинства», прикладні пропозиції автора щодо розмежування прискорених проваджень з іншими провадженнями в адміністративному судочинстві.

Науковий і практичний інтерес становить аналіз умов та процесуального порядку прискореного провадження у справах, пов'язаних з виборчим процесом, процесом референдуму, щодо реалізації права на свободу мирних зібрань, справ за участю суб'єктів владних повноважень. В результаті проведеного автором такого аналізу виділено ознаки адміністративних справ у спорах, що пов'язані з виборчим процесом та процесом референдуму, адміністративних справ у компетенційних спорах, за винятком спорів, що стосуються реалізації компетенції суб'єктів владних повноважень через видання ними нормативно-правових актів, адміністративних справ за позовами суб'єктів владних повноважень у прискореному провадженні, адміністративних справ за зверненнями податкових органів, що вирішуються у прискореному провадженні, справ щодо реалізації права на свободу мирних зібрань.

Методологічна база дослідження відзначається комплексністю та різноманітністю використаних методів, що дозволило автору всебічно та об'єктивно дослідити тему прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України. Застосування системного підходу дало можливість розглянути проблему нормативного урегулювання цієї розгляду та вирішення термінових адміністративних справ в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції, що передбачає зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій із спрощенням інших елементів адміністративного процесу або без такого..

Додатково слід відзначити практичну значущість проведеного дослідження, зважаючи на розроблені автором пропозиції щодо удосконалення законодавства, виявлені колізії в законодавстві та проблеми, що виникають у судовій практиці.

Загалом дисертаційне дослідження Панчука О.О. характеризується високим науково-теоретичним рівнем, логічністю та послідовністю викладу матеріалу, обґрунтованістю висновків та практичною спрямованістю пропозицій.

Відтак, враховуючи вищевикладене, вважаю, що дисертація Панчука Олександра Олександровича «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України», відповідає вимогам, які пред'являються до дисертацій, та може бути рекомендована до разової спеціалізованої вченої ради для попереднього розгляду і захисту на здобуття ступеня доктора філософії.

Доктор філософії з права Салюк Петро Іванович критично висловився щодо дисертаційного дослідження Панчука Олександра Олександровича на тему «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України».

У дисертації вказано, що метою дисертаційного дослідження є визначення на основі аналізу законодавства України, інших держав, узагальнення досягнень адміністративно-правової доктрини адміністративно-правових засад застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України, виявлення основних теоретичних та прикладних проблем, а також формування наукових висновків та пропозицій стосовно вдосконалення чинного адміністративного процесуального законодавства у даній галузі дослідження з урахуванням європейського досвіду врегулювання цих проваджень. На підставі мети дослідження автором запропоновано досягти ряд завдань наукового дослідження і сформульовано окремі елементи наукової новизни. Однак, на нашу думку тематика дисертації не розкрита повною мірою, окремі завдання дослідження не досягнуті, а наукова новизна і власне – результати дослідження потребують доопрацювання, в тому числі з метою приведення у відповідність із положеннями Кодексу адміністративного судочинства України.

Суть прискореного провадження – розгляд справ у короткі терміни щоб упередити негативні наслідки для позивача або вжити негайних наслідків у разі необхідності. Спрощені провадження не розглядаються у скорочені терміни, а розглядаються у загальні терміни. Вказані справи відносяться до різних категорій, а в дисертації пропонується розглядати, що прискорені провадження можуть розглядатися у спрощеному провадженні.

У зв'язку із вищевикладеним, вважаю, що дисертація Панчука Олександра Олександровича «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України», не повною мірою відповідає вимогам, які пред'являються до дисертацій.

Доктор юридичних наук, професор Самсін Ігор Леонович у своєму виступі приєднався до схвальних оцінок дисертаційного дослідження Панчука

Олександра Олександровича, підкресливши методологічну обґрунтованість і послідовність наукового аналізу. Професор наголосив на вагомості запропонованих автором правових механізмів удосконалення законодавства України, яким регламентовано застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві у світлі європейської інтеграції України.

Під час презентації основних положень дисертації та відповідей на запитання дисертант продемонстрував глибоке розуміння проблематики, впевнене володіння науковою термінологією та здатність до критичного осмислення нормативних джерел і доктринальних підходів.

Структура дослідження вирізняється логічною узгодженістю та цілісністю. Чітко сформульовані мета й завдання роботи повністю корелюють із предметом та об'єктом дослідження, що дозволило автору забезпечити всебічне висвітлення обраної проблематики.

Суттєвою перевагою дослідження є ґрунтовний аналіз дослідження досвіду застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві також держав як: Грузія, Естонія, Молдова, Латвія, Литва, Німеччина, Польща, Словаччина, Угорщина, Франція, Чехія і висловлені на цій основі пропозиції щодо удосконалення законодавства України, яким регламентовано застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві у світлі європейської інтеграції України.

Щодо наукової новизни дисертаційного дослідження: в роботі висловлено новий підхід щодо розгляду прискорених проваджень у трьох значеннях: як субінституту адміністративного процесуального права (у провадження у межах інституту розгляду адміністративної справи судом першої інстанції), як форми адміністративного судочинства (в цій частині прискорене провадження в адміністративному судочинстві збігається за змістом із спрощеним позовним провадженням та його особливими процедурами – письмовим провадженням, а також провадженням щодо розгляду та вирішення термінових адміністративних справ), як процедури розгляду та вирішення термінових адміністративних справ в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції.

Дисертація при цьому побудована відповідно до останнього значення – як процедури вирішення термінових адміністративних справ.

В КАСУ немає поняття «прискорене провадження», тому здобувач його пропонує. Про це провадження ведеться дискусія в науковій літературі саме в розумінні процедури вирішення термінових адміністративних справ і форми адміністративного судочинства. А розгляд прискорених проваджень і у значенні форми судочинства, і процедури розгляду, і субінституту АПП є новим.

В роботі використано правові акти Ради Європи та зарубіжних країн , де згадується саме термін «прискорене провадження»

Таким чином, можемо констатувати, що дисертація О. О. Панчука відповідає усім вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, містить положення наукової новизни, що є обґрунтованими, такими, що відповідають положенням чинного

законодавства або містять пропозиції щодо його удосконалення, в тому числі щодо авторського підходу до визначення правової природи прискорених проваджень.

В цілому дисертаційне дослідження становить завершену наукову працю, що характеризується концептуальною єдністю, внутрішньою узгодженістю та належним теоретико-методологічним рівнем.

На підставі всебічного аналізу представленої роботи вважаю, що дисертація Панчука Олександра Олександровича «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України», відповідає усім встановленим вимогам і може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Головуючий на засіданні – *завідувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, к.ю.н., доцент Галус О.О.* зазначила у підсумку, що дисертація Панчука О.О. відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями від 08 квітня 2025 року № 426), наказу МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями від 31 травня 2019 року № 759) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами й доповненнями від 03 травня 2024 року № 507)та може бути рекомендована до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право у разовій спеціалізованій вченій раді.

За результатами обговорення дисертаційної роботи Панчука Олександра Олександровича «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України» присутні вирішили запропонувати

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження

Панчука Олександра Олександровича

«Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України»,

поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право у галузі знань 08 Право

Обґрунтування вибору теми дослідження. Проведення судово-правової реформи в Україні у 2016 році призвело до значних змін у адміністративному судочинстві, серед яких можна назвати й запровадження категорій «типова справа» та «зразкова справа» як однієї із форм правового прецеденту та прискорення вирішення однотипних адміністративних справ, у яких співпадають підстави та предмет позову; переважне застосування спрощеного позовного провадження, а в окремих випадках – й письмового провадження; розширення переліку справ, що вирішуються у скорочені строки (термінові адміністративні справи). Запровадження цих видів позовних проваджень в адміністративному судочинстві України було викликане як широким зростанням випадків звернень до судів з адміністративними позовами, що зумовило необхідність оптимізації процесу їх розгляду та розвантаження адміністративних судів, так і необхідності впровадження принципу прискорення адміністративного судочинства, що випливає із рекомендації державам-членам Ради Європи вживати заходів для максимального скорочення строків винесення рішень судами, викладеній у Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо заходів, що полегшують доступ до правосуддя. Запровадження інституту термінових справ дозволило, крім спрощення процедури, також істотно скоротити строки розгляду та вирішення адміністративних справ в цілому та окремих стадій розгляду зокрема, що стало дієвим інструментом для забезпечення своєчасного та ефективного захисту прав громадян та юридичних осіб. У зв'язку із цим, особливо важливе значення при цьому відіграє імплементація європейського досвіду щодо правового регулювання застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві, адаптації вимог законодавства України про прискорені провадження до законодавства держав-членів Європейського Союзу, в якому визначені особливі підходи до процедури вирішення адміністративних справ у прискореному провадженні. Вище викладене зумовлює проведення наукових розробок питання прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України.

Теоретичним підґрунтям дослідження стали праці таких українських науковців, як П. О. Балов, А. О. Бардаш, Я. О. Берназюк, І. В. Білик, О. М. Буханевич, Ж. В. Васильєва-Шаламова, Д. В. Великодний, К. П. Владовська, П. В. Вовк, Р. О. Гаврік, О. О. Галус, Г. І. Гембара, Ю. В. Георгієвський, О. М. Гінда, І. В. Глиняний, Ю. А. Дорохіна, О. С. Єпанчіцев, І. В. Завальнюк, С. В. Ківалов, О. О. Ковалишин, А. Ю. Кожевников, Я. Л. Коломієць, Д. А. Комісарова, А. С. Колос, С. О. Коропець, Д. В. Кузнєцов, А. А. Куйбіда, Л. В.

Лєонтьєва, О. Д. Мельник, М. Ю. Опанащук, М. М. Остап'як, А. С. Остащенко, Є. А. Палій, К. С. Пащенко, О. М. Перунова, В. В. Петриченко, А. В. Петровський, Д. В. Роженко, І. В. Романенко, В. А. Савченко, П. І. Сало, Н. О. Семенчук, О. В. Скочиляс-Павлів, І. І. Сливич, М. І. Смокович, О. М. Соловйова, Т. В. Стешенко, В. А. Стукаленко, О. О. Суховецький, К. Я. Сьох, О. С. Ткачук, М. В. Філоретова, Ю. І. Цвіркун, А. О. Черникова, Л. А. Швецова, А. В. Юринець, Л. В. Ярмол. В дисертації використані напрацювання зарубіжних вчених, в тому числі таких, як: Т. Манн (Німеччина), А. Падух (Польща), В. Пйонтех (Польща), Л. Потешил (Чехія), Б. Шиндлер (Швейцарія). Також слід зазначити на ряді захищених дисертаційних досліджень, пов'язаних з проблематикою інших проваджень в адміністративному судочинстві, що спрямовуються на спрощення та прискорення адміністративного судочинства, зокрема: дисертації Д. В. Роженка «Письмове провадження в адміністративному судочинстві» (2014), І. В. Завальнюка «Спрощене провадження в адміністративному судочинстві України» (2017). Д. В. Кузнєцова «Скорочене провадження в адміністративному судочинстві України» (2017), Г. І. Гембари «Спрощене позовне провадження в адміністративному судочинстві України» (2025), П. І. Сала «Правова характеристика форм адміністративного судочинства в Україні» (2023). В той же час, зазначені наукові дослідження не вирішують наукову проблему комплексного дослідження застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України, оскільки розглядають прискорені провадження лише у їх співвідношенні із письмовим та спрощеним провадженнями в адміністративному судочинстві. Комплексного дисертаційного дослідження питань адміністративно-правових засад застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України на цей час немає. Таким чином, дана тема є актуальною і потребує окремого наукового дослідження, як з точки зору теорії адміністративного процесуального права так і з точки зору практичного застосування.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до наукової теми Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова на 2017 – 2026 роки «Управлінські та правові засади забезпечення сталого розвитку України як європейської держави» (державний реєстраційний номер 01178U000103), наукової теми кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова «Правові засади організації та здійснення публічної влади» (номер державної реєстрації 0123U102955) та згідно з планом науково-дослідної роботи Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є визначення на основі аналізу законодавства України, інших держав, узагальнення досягнень адміністративно-правової доктрини адміністративно-правових засад застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України, виявлення основних теоретичних та прикладних проблем, а також

формування наукових висновків та пропозицій стосовно вдосконалення чинного адміністративного процесуального законодавства у даній галузі дослідження з урахуванням європейського досвіду врегулювання цих проваджень.

Відповідно до мети були сформовані такі *завдання:*

– на підставі вивчення досягнень адміністративно-правової доктрини здійснити аналіз теоретико-правових засад визначення поняття прискорених проваджень в адміністративному судочинстві, їх відмежування від інших видів проваджень у адміністративному судочинстві;

– з'ясувати ознаки та виділити види прискорених проваджень в адміністративному судочинстві;

– розкрити правові засади впровадження прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України відповідно до документів Ради Європи, Європейського Союзу та європейської правової доктрини;

– з'ясувати умови та процесуальний порядок здійснення прискореного провадження у справах, пов'язаних з виборчим процесом, процесом референдуму

– розкрити практичні аспекти здійснення прискореного провадження у справах щодо реалізації права на свободу мирних зібрань;

– дослідити питання адміністративно-процесуальної регламентації вирішення справ за участі суб'єктів владних повноважень у прискореному провадженні;

– дослідити досвід застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві за законодавством держав Європейського Союзу;

– на підставі дослідження європейського досвіду застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві виявити можливість його врахування в законодавстві України, яке регламентує ці питання;

– запропонувати науково-обґрунтовані пропозиції по вдосконаленню норм законодавства, якими врегульовано прискорені провадження в адміністративному судочинстві України.

Об'єктом дослідження є адміністративні та адміністративно-процесуальні відносини, пов'язані із застосуванням прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України.

Предметом дослідження є наукові погляди, ідеї, концепції, теорії, положення чинного законодавства та правової доктрини щодо визначення адміністративно-правових засад застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертаційного дослідження є комплекс філософських, загально-правових і конкретно-наукових методів дослідження, використання яких обумовлено метою і завданнями, особливостями об'єкта та предмета дослідження, а також системним підходом до аналізу прискорених проваджень в адміністративному судочинстві України. *Діалектичний* метод був

використаний під час дослідження поняття та ознак прискорених проваджень, їх співвідношень з іншими видами проваджень, визначених в адміністративному судочинстві (підрозділи 1.1 і 1.2). *Метод формальної логіки* став основою для визначення поняття «прискорені провадження», «прискорення адміністративного судочинства» (підрозділ 1.1), особливостей окремих прискорених проваджень (підрозділи 2.1, 2.2, 2.3). *Системно-функціональний* метод застосовано для визначення системи прискорених проваджень, основні засади їх впровадження відповідно до документів Ради Європи, Європейського Союзу та європейської правової доктрини (підрозділи 1.2, 1.3.). *Методи аналізу і синтезу* застосовано для дослідження сучасного стану та визначення напрямів удосконалення законодавства України, яким регламентовано застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві у світлі європейської інтеграції України (підрозділ 3.2). *Компаративний метод* використано для дослідження досвіду країн Європейського Союзу, Грузії та Республіки Молдова у сфері застосування прискорених проваджень та можливості його використання в Україні (підрозділ 3.1).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертаційне дослідження є першим комплексним дослідженням, в якому на основі всебічного аналізу наукових джерел, нормативно-правових актів та судової практики здійснено теоретичне обґрунтування та розробку пропозицій щодо подальшого вдосконалення законодавства, яким урегульовано прискорені провадження в адміністративному судочинстві України. За результатами дисертаційного дослідження сформульовано такі наукові положення та висновки:

вперше:

1) визначено концепцію прискорених проваджень в адміністративному судочинстві які розглядаються у значенні субінституту адміністративного процесуального права, як форми адміністративного судочинства, як процедури розгляду та вирішення термінових адміністративних справ в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції;

2) розглянуто прискорені провадження як особливий субінститут адміністративного процесуального права у межах інституту розгляду адміністративної справи судом першої інстанції за правилами загального чи спрощеного позовного провадження, яким урегульовані правовідносини щодо вирішення адміністративними судами справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи через зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій із спрощенням інших елементів адміністративного процесу або без такого.

3) визначено прискорені провадження як форму адміністративного судочинства (поняття прискорених проваджень у широкому розумінні), призначеної для розгляду справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи, розгляд і вирішення адміністративної справи в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції, що передбачає як формальне зменшення строків розгляду та вирішення адміністративних справ (у випадку вирішення термінових справ – ці строки надзвичайно скорочені, а у

випадках виборчих спорів та спорів, пов'язаних з реалізацією права на мирні зібрання – прив'язані до фактичної події – дня голосування чи дати проведення заходу), так і фактичне – зважаючи на опціональність проведення судового засідання, окремих судових процедур та стадій (за рахунок підготовчого провадження та судових дебатів), а в окремих випадках – і у зменшенні документів по суті справи, що подаються та кількості учасників справи. порівняно із тими, які застосовуються у загальному позовному провадженні. В цьому контексті прискорене провадження в адміністративному судочинстві збігається за змістом із спрощеним позовним провадженням та його особливими процедурами – письмовим провадженням, а також провадженням щодо розгляду та вирішення термінових адміністративних справ;

4) визначено поняття «прискорення адміністративного судочинства» як швидке вирішення справи через зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій (скорочення адміністративного судочинства), як спрощення інших елементів адміністративного процесу (спрощення адміністративного судочинства) або як комбінацію скорочення та спрощення адміністративного судочинства;

вдосконалено:

5) визначення прискорених проваджень як процедури розгляду та вирішення термінових адміністративних справ в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції, що передбачає зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій із спрощенням інших елементів адміністративного процесу або без такого. В цьому контексті прискорене провадження в адміністративному судочинстві може бути видом спрощеного позовного провадження у адміністративному судочинстві, однак ключовою особливістю цього виду провадження є саме темпоральне скорочення процедури вирішення адміністративної справи судом першої, апеляційної чи касаційної інстанції, окремих процедур в межах провадження у адміністративній справі. В той же час, прискорення адміністративного судочинства може відбуватися без його спрощення;

6) перелік підходів до розуміння правової природи проваджень щодо розгляду та вирішення адміністративних справ в порядку адміністративного судочинства, що здійснюється із скороченням строків вирішення адміністративної справи, окремих стадій провадження чи окремих процесуальних дій суду, учасників провадження з метою як швидкого, так і справедливого вирішення адміністративних справ, а саме виділено: а) виділення прискорених проваджень у адміністративному судочинстві для позначення проваджень, що здійснюються із скороченням строків та прискоренням судового розгляду та відмежування їх від спрощеного позовного провадження та письмового провадження; б) розуміння прискорених проваджень як проваджень, якими позначаються спрощені позовні провадження, але з підкресленням темпоральної характеристики таких проваджень; в) розуміння прискорених проваджень або у системі проваджень, що відносяться до спрощеного позовного провадження, або як системи спрощеного позовного провадження, письмового,

скороченого провадження, провадження у типовій або зразковій справі, інших проваджень, яким притаманне прискорення адміністративного судочинства;

7) перелік ознак прискорених проваджень в адміністративному судочинстві як процедури вирішення адміністративної справи шляхом зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій із спрощенням інших елементів адміністративного процесу або без такого, а саме визначено наступні обов'язкові ознаки, що притаманні усім провадженням: а) є специфічними прискореними процесуальними формами захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав й інтересів юридичних осіб (позивача) у сфері публічно-правових відносин у певних видах публічно-правових спорів; б) для кожної із термінових адміністративних справ, що розглядається через застосування скорочення адміністративного судочинства зі спрощенням судочинства або без такого, передбачається окремий порядок розгляду та вирішення адміністративної справи із визначенням спеціальних строків вирішення справи, подання адміністративного позову, відзиву на позовну заяву, апеляційного оскарження та апеляційного провадження, застосуванням окремих елементів спрощення провадження або без такого; в) вирішення в межах прискорених проваджень справ, що стосуються невідкладних і нагальних питань, для яких доцільним є швидке вирішення справи; г) сприяння виконанню завдань і досягненню мети адміністративного судочинства у скорочені строки, що своєю чергою покликано сприяти оптимізації адміністративного судочинства; д) можливість застосування прискорених проваджень лише за дотримання певних вимог (дотримання строків звернення при поданні позову до суду, необхідність прийняття інших рішень, що передують зверненню до суду) і лише тих вимог, що встановлені у відповідних статтях КАСУ, що визначають такий вид провадження для термінових адміністративних справ; е) здійснення повідомлень учасників справи про подання позовної заяви та про дату, час і місце розгляду справи через направлення тексту повістки, заяв по суті справи до електронного кабінету, а за його відсутності – електронною поштою, якщо така відома суду; є) спрощений перелік заяв по суті справи – ними є лише позовна заява та відзив.

8) факультативні ознаки прискорених проваджень в адміністративному судочинстві, що притаманні прискореним провадженням за умови застосування у прискорених провадженням судом спрощеного позовного провадження, прискореним провадженням за умови застосування у прискорених провадженням судом письмового провадження або окремим видам прискорених проваджень;

9) класифікацію прискорених проваджень в адміністративному судочинстві, а саме визначено їх: а) за предметом та суті адміністративних справ, що розглядаються в прискореному провадженні: прискорені провадження у справах, пов'язаних з виборчим процесом, процесом референдуму, реалізацією права на свободу мирних зібрань; прискорені провадження у справах про оскарження рішень, дій, бездіяльності суб'єктів владних повноважень; прискорені провадження у справах за позовами суб'єктів владних повноважень; б) за змістом та обсягами прискорення адміністративного судочинства: прискорені

провадження, що передбачають швидке вирішення справи через зменшення строків вирішення справи чи здійснення окремих процесуальних дій (скорочення адміністративного судочинства); прискорені провадження, що передбачають швидке вирішення справи через спрощення інших елементів адміністративного процесу (спрощення адміністративного судочинства); прискорені провадження, які передбачають як скорочення, так і спрощення адміністративного судочинства;

10) перелік стандартів застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві держав-членів Ради Європи та Європейського Союзу відповідно до правових актів цих організацій та доктринальних джерел. Визначено, що такими стандартами є: а) розгляд справи протягом розумного строку, в тому числі через застосування прискорених проваджень, є процесуальним аспектом, який забезпечує право на справедливий суд, передбачене Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод і не повинен йому суперечити; б) вжиття державами-членами Ради Європи всіх необхідних заходів, щоб спростити, прискорити і здешевити судове провадження, в тому числі в адміністративних справах через застосування окремих інструментів прискорення адміністративного судочинства; в) можливість існування поруч із національною системою адміністративного судочинства системи, передбаченої правовими актами ЄС, для якої також повинні застосовуватися елементи скорочення та спрощення адміністративного судочинства; г) будь-яке прагнення врегулювати справу протягом розумного строку не може призвести до конфлікту з встановленням фактів і процесуальних прав сторін провадження; д) прискорення процедури може стосуватися формальних вимог, але не основних процесуальних прав сторін конкретного спору;

11) визначення спору, що пов'язаний з виборчим процесом та процесом референдуму як публічно-правового спору, що стосується порушень законодавства про вибори та референдум з боку суб'єктів виборчого процесу (виборців, кандидатів, спостерігачів), інших осіб, які здійснюють організаційне та інформаційне забезпечення виборчого процесу (до останніх можемо віднести виборчі комісії, ініціативні групи, їх представники, ЗМІ, тощо);

набули подальшого розвитку:

12) наукові позиції щодо ознак адміністративних справ у спорах, що пов'язані з виборчим процесом та процесом референдуму, а саме визначено такі ознаки: а) обмеженість в часі, що означає звернення до адміністративного суду та вирішення спору судом щодо порушень, що відбулися до голосування, саме у ті строки, що забезпечують вирішення цього спору до закінчення голосування на виборах, референдумі, наявність прив'язки до конкретної дати – дати голосування; б) вирішення прискорених провадженнях із скороченими строками, що дозволять завершити процес вирішення спору (включно із необхідними процедурами оскарження, що зумовлюють зупинення дії рішення суб'єкта виборчого процесу, що оскаржується, до закінчення строків, коли виборчий процес завершується; в) вирішення спору у прискореному провадженні, тобто у строки, прив'язані до фактичної події – дня голосування

на виборах чи референдуму; г) особливості у інстанційній та територіальній адміністративній юрисдикції; д) відповідачами у цій категорії справ не завжди є суб'єкти владних повноважень, а й інші особи, залучені до виборчого процесу (процесу референдуму) – як безпосередні учасники (кандидати, спостерігачі, політичні партії), так і суб'єкти, що залучені до організаційного чи інформаційного забезпечення виборчого процесу (ініціативні групи, виборчі комісії, ЗМІ тощо); є) безпосередня пов'язаність із виборчим процесом, тобто у разі якщо оскаржуються рішення, дії чи бездіяльність виборчих комісій або інших осіб, пов'язаних із виборчим процесом, має значення чи не завершився виборчий процес і ці особи мають статус суб'єктів виборчого процесу; ж) спір може вирішуватися як за правилами загального позовного провадження, так і за правилами спрощеного позовного провадження (в тому числі в письмовому провадженні), з урахуванням особливостей для спору, передбачених в КАСУ; з) спір повинен стосуватися не просто оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта виборчого процесу чи процесу референдуму, а бути пов'язаний із необхідністю поновлення права, порушеного цими рішеннями, діями чи бездіяльністю;

13) наукові позиції щодо ознак адміністративних справ у компетенційних спорах, за винятком спорів, що стосуються реалізації компетенції суб'єктів владних повноважень через видання ними нормативно-правових актів, а саме визначено такі ознаки: наявність процесуальних особливостей спрощення адміністративного судочинства: відсутність таких стадій адміністративного судочинства як підготовче провадження та судових дебатів, меншого строку розгляду справи, порівняно із строком вирішення справи у загальному позовному провадженні, можливістю вирішення справи у письмовому провадженні (у разі, якщо суд дійде висновку про їх незначну складність);

14) наукові позиції щодо ознак адміністративних справ за позовами суб'єктів владних повноважень у прискореному провадженні, а саме визначено такі ознаки: а) скорочені строки вирішення адміністративної справи, апеляційного оскарження та вирішення справи судом апеляційної інстанції, в окремих випадках – звернення суб'єкта владних повноважень; б) особливості у інстанційній та територіальній адміністративній юрисдикції;

15) наукові позиції щодо ознак адміністративних справ за зверненнями податкових органів, що вирішуються у прискореному провадженні є наступні: а) підставою для відкриття провадження у справі є подання позовної заяви (адміністративного позову), а не заяви, попри зазначення у ст. 283 КАСУ терміну «заява податкового органу»; б) відсутність спору про право при зверненні податкового органу, що не виключає подання відзиву платником податків на заперечення вимог податкового органу; в) адміністративні справи за участю податкових органів вирішуються в скорочені строки та як правило в письмовому провадженні; г) скорочені строки передбачені й для подання позову, апеляційного оскарження рішення та подальшого розгляду судом апеляційної інстанції; д) вимоги податкового органу випливають із положень податкового законодавства, що дають повноваження податкового органу реалізовувати свою компетенцію через звернення до адміністративного суду,

а можливість звернення до адміністративного суду повинна бути передбачена як податковим законодавством, так і ст. 283 КАСУ;

16) наукові позиції щодо ознак справ щодо реалізації права на свободу мирних зібрань: а) справи вирішуються в порядку загального чи спрощеного позовного провадження, а для справ про встановлення обмежень у реалізації права на свободу мирних зібрань – обов'язково у судовому засіданні за обов'язковою участю позивача, а неявка позивача на судове засідання зумовлює залишення заяви без розгляду незалежно від причин неявки; б) скорочені строки звернення до суду з позовом, апеляційною скаргою, вирішення справи судом першої чи апеляційної інстанції та прив'язка до часу проведення заходу – у разі відкриття провадження у справі в суді першої інстанції менш як за два дні до проведення заходу чи надходження апеляційної скарги менш як за два календарні дні до проведення мирного зібрання – справа розглядається невідкладно;

17) наукові позиції щодо визначення сфери застосування та особливостей прискорених проваджень в адміністративному судочинстві держав-членів ЄС та держав-кандидатів в члени ЄС. Визначено, що особливістю застосування прискорених проваджень у адміністративному судочинстві вказаних держав є можливість одночасного застосування як письмового провадження до процесу в цілому і усного – до окремих процесуальних дій та етапів, заміну заслуховування позиції сторони у судовому засіданні заслуховуванням по телефону або з використанням електронних засобів комунікації. Німецьке, молдовське та латвійське адміністративне процесуальне законодавство не містять точного переліку адміністративних справ, шо вирішуються за прискореною процедурою, і фактично обрання письмового провадження судом є проявом його дискреційних повноважень. З іншого боку, польське, угорське, чеське, словацьке та естонське законодавство визначають конкретний перелік справ, що вирішуються за прискореною процедурою, як правило через застосування письмового провадження, у зв'язку із чим адміністративна справа вирішується значно швидше, відмову від формальних вимог щодо подання та прийняття доказів чи вручення процесуальних документів та документів, встановлення судом менших процесуальних строків, ніж ті, що визначені для загального провадження, крім строку на апеляційне оскарження, ухвалення судового рішення без описово-мотивувальної частини. В грузинському законодавстві прискорення адміністративного судочинства передбачає як види прискорення адміністративного судочинстві, визначені вище, так і законодавче скорочення строків вирішення справи, апеляційного оскарження, вирішення справи судом апеляційної інстанції, подання заяв по суті справи сторонами. Французькій моделі адміністративного судочинства притаманне скорочене провадження у так званих термінових справах, розгляд яких може відбуватися як в усній, так і у письмовій формі.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що сформульовані в дисертації основні положення і висновки можуть бути використані:

– *у науково-дослідній діяльності* – як основна для наступних наукових досліджень прискорених проваджень в адміністративному судочинстві;

– *у правозастосовчій практиці* – для вдосконалення діяльності судів щодо розгляду та вирішення адміністративних справ в прискореному провадженні;

– *у навчальному процесі* – під час викладання навчальних дисциплін «Конституційне право України», «Муніципальне право», «Адміністративне право», «Адміністративне процесуальне право», «Теорія та практика адміністративного судочинства» (акт впровадження від 02.06.2026 № 0650/26).

Особистий внесок автора. Дослідження виконано дисертантом самостійно, сформульовані у дисертації положення, узагальнення, висновки й пропозиції ґрунтуються на особистих дослідженнях автора, у результаті опрацювання і аналізу наукових та нормативних джерел.

У науковій статті «Процесуальний порядок здійснення прискореного провадження у справах, пов'язаних з виборчим процесом та процесом референдуму» (Буханевич О. М., Панчук О. О. Процесуальний порядок здійснення прискореного провадження у справах, пов'язаних з виборчим процесом та процесом референдуму. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 12. С. 133-136), опублікованій у співавторстві з О. М. Буханевичем, особистий внесок здобувача полягає у формуванні авторського підходу щодо процесуальних особливостей вирішення у прискореному провадженні термінових адміністративних справ, пов'язаних з виборчим процесом та процесом референдуму. Вказаний внесок здобувача становить 60% змісту статті.

Апробація результатів дисертації. Основні ідеї, положення та висновки дисертаційного дослідження оприлюднено на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих вчених «Актуальні питання державотворення та захисту прав людини в Україні» (м. Хмельницький, 11 грудня 2025 року); Міжнародна наукова інтернет-конференція «Актуальні дослідження правової та історичної науки» (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 20 – 21 січня 2026 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Наука, освіта і суспільство в умовах глобалізації: виклики, адаптація та нові можливості» (Ізмаїл, 19 січня 2026 р.); XVII Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми та перспективи сучасної науки та освіти» (м. Львів, 19-20 січня 2026 року); XVIII Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання розвитку науки та освіти» (м. Львів, 9-10 квітня 2026 року).

Публікації. Основні здобутки дисертаційного дослідження викладено в дев'яти наукових публікаціях, із яких: чотири – у наукових фахових виданнях України в галузі юридичних наук та п'ять – у тезах наукових повідомлень та доповідей, виданих за результатами проведення науково-практичних конференцій.

Структура дисертації визначена метою, завданнями та логікою дослідження і складається з анотації, вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 216 сторінок, із них 179 сторінки основного тексту. Список

використаних джерел, що складає 161 найменування розміщено на 20 сторінках. Додатки викладено на 4 сторінках.

Список опублікованих праць за темою дисертації, в яких висвітлено основні наукові результати дисертації:

Статті у наукових фахових виданнях:

1. Панчук О. О. Європейський досвід застосування прискорених проваджень в адміністративному судочинстві. *Економіка. Фінанси. Право.* 2025. № 6. С. 56-59. DOI: https://doi.org/10.37634/efp.2025.6.12.

2. Панчук О. О. Правова природа та види прискорених проваджень в адміністративному судочинстві. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія Право, публічне управління та адміністрування.* 2025. № 16. DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-16-01-16.

3. Буханевич О. М., Панчук О. О. Процесуальний порядок здійснення прискореного провадження у справах, пов'язаних з виборчим процесом та процесом референдуму. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2025. № 12. С. 133-136. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-12/27.

4. Панчук О. О. Адміністративно-процесуальна регламентація вирішення справ за позовами суб'єктів владних повноважень у прискореному провадженні. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія Право, публічне управління та адміністрування.* 2026. № 19. DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5746-2026-19-01-04.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Панчук О. О. Правові аспекти вирішення справ у прискореному провадженні за позовами з справ, пов'язаних з виборчим процесом та процесом референдуму. *Актуальні питання державотворення та захисту прав людини в Україні*: зб. наук. пр. / гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький : Вид-во МАУП, 2026. Вип. 15. С. 227-233.

6. Панчук О. О. Відмежування прискорених проваджень від інших видів проваджень в адміністративному судочинстві. *Актуальні дослідження правової та історичної науки.* Випуск 79: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 20 – 21 січня 2026 р.) / редкол. : О. Яремко та ін. ГО "Наукова спільнота". WSZIA w Opolu. Тернопіль : ФО-П Шпак В.Б. 2026. С. 20-22.

7. Панчук О. О. Доктринальні питання визначення поняття «прискорені провадження в адміністративному судочинстві». *Наука, освіта і суспільство в умовах глобалізації: виклики, адаптація та нові можливості*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Ізмаїл, 19 січня 2026 р.). Ізмаїл: ЦФЕНД, 2026. С. 32-34.

8. Панчук О. О. Особливості вирішення справ у прискореному провадженні: національний та європейський досвід. *Проблеми та перспективи сучасної науки та освіти*: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 19-20 січня 2026 року. – Львів: Львівський науковий форум, 2026. С. 150-151.

9. Панчук О. О. Прикладні аспекти вирішення справ за позовами суб'єктів владних повноважень до фізичних чи юридичних осіб у

прискореному провадженні. *Актуальні питання розвитку науки та освіти*: матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 9-10 квітня 2026 року. Львів: Львівський науковий форум, 2026. С. 88-91.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана грамотною українською мовою, стиль викладення матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі.

Відповідність дисертації науковій спеціальності. Дисертація Панчука Олександра Олександровича на тему «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України» відповідає галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право.

Рекомендація дисертації до захисту. Представлена дисертаційна робота Панчука Олександра Олександровича є першим у вітчизняній юриспруденції фундаментальним дослідженням, що системно розкриває прискорені провадження в адміністративному судочинстві України. Водночас дисертації притаманні окремі спірні моменти. Щодо неї може бути висловлено окремі недоліки, які, однак, не впливають на якість розкриття теми роботи та загальну позитивну оцінку.

У ході вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій, фактів порушень академічної доброчесності не виявлено. Дисертаційна робота Панчука Олександра Олександровича є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Дисертація Панчука Олександра Олександровича на тему «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України» відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями від 08 квітня 2025 року № 426), наказу МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями від 31 травня 2019 року № 759) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами й доповненнями від 03 травня 2024 року № 507) та може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 Право.

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Панчука Олександра Олександровича на тему «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право у галузі знань 08 Право.

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів

дисертація Панчука Олександра Олександровича на тему «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України» відповідає спеціальності 081 Право та відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями від 08 квітня 2025 року № 426), наказу МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями від 31 травня 2019 року № 759) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами й доповненнями від 03 травня 2024 року № 507)

3. Рекомендувати дисертацію Панчука Олександра Олександровича на тему «Прискорені провадження в адміністративному судочинстві України», до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 Право.

Професорсько-викладацький склад кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права проголосував одноголосно:

«за» –11; «проти» – 1; «утримались» – немає.

Головуючий на засіданні:
завідувач кафедри
конституційного, адміністративного
та фінансового права, доцент кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент **Олена ГАЛУС**

Підпис
ЗАСВІДЧУЮ:
Нач. ВК ХУУП
імені Леоніда Юзькова